

K r a j a š t v o .

Ko so se ljudje začeli razširjevati po vsem svetu in se naseljevati v kraje ostrejšega podnebja, treba jim je bilo skrbeti, kako bi si telo branili mraza in drugih nezdod. Perva njihova obleka so bile živalske kože, katere si so za potrebo s ternjem ali šilasto kostjo sešivali. A ker je bila taka obleka, kakor si misliti moremo, brez vsega vkusa, začeli so premišljati, kako bi si jo lepšo in vkusnejšo naredili, ter so začeli na njej mnogokaj popravljati. Za Abrahamove dōbe so znali že volno presti, in kmalu zatem so začeli iz volnene preje tkanine tkati. Egiptovski Jožef je nosil že pisano obleko, za katero so ga zavidljivi bratje tako čertēli, da so ga malo ne ubili. O Mojzesovej dōbi so izdelovali že različne pertenīne, ovčīne in velbodovīne*). V starodavnej dōbi so nosili dolga oblačila, v boku prepasano. Babilonci so bili prvi, kateri so iznašli igle, ki so je iz začetka rabili samo za pletivo in vezēnje, a nekoliko kesnje tudi za šivanje. S takimi iznajdbami je šlo vse na bolje, in obleka je dobila kmalu lepši in vkusnejši kroj. To se vé, da se takrat obleka ni tako pogosto menjávala, nego se menjáva denes malo ne vsak dan. Hlače denšnjega kroja so iznašli na Francoskem pred kakimi tisoč leti, in od tega časa dobivamo baš iz Francoskega do malega ves vkus ali nošo. A to željo francoskega vkusa nam je treba večkrat zelō drago plačati. Tako se je krajaštvo povzdignilo, ter se bolj in bolj povázilo in pomenītilo; kajti to ni šala, na tanko se naučiti vseh izprememb ter vsako obleko po najnovešem francoskem kroji narediti, kakor to učē pariske vkusne novine; a gorje ubogemu krajaču, ako bi tega ne znal narediti.

Torej treba, da si vešč krajač prizadeva, seznaniti se z najnovešim vkusom, ter da po njem vse kroji in šiva, in da so tudi suknje tako narejene, da človeka niti najmenj ne pačijo človeške podobe. — V najnovejšej dōbi so iznašli tiste šiválnice (Nähmaschinen), ki so verlo dobro zložene, in s katerimi se more hitreje in lepše šivati nego z roko. A vendar niso še tako daleč dognali, da bi nam krajačev ne bilo treba; kajti tudi na oblačilih, šivanih na šiválnicah, treba da krajači še mnogo popravljajo in prešivāvajo, predno so izgotovljena.

Neki nespametni ljudje, posebno hudobni otroci, imajo gerdo navado, da krajače dražijo in zasmehujejo; vsi taki so zelō plitve glave, ker še toliko ne umejo, da so krajači vse tako, kakor vsi drugi rokodelci česti in spoštovanja vredni.

Otroci, vaša prihodnost.

Ljubi otroci, vi ne boste zmirom majhni in mladi. — Ne bodo vas zmirom drugi podučevali, kako imate delati in kako se imate vesti! Nihče vam ne bode zmirom dajal, kakor dosedaj vsega, česar vam je treba. — Tudi ne boste imeli zmirom take priložnosti in takega časa, kakor zdaj, da bi se mogli naučiti vsega kar vam je za življenje potrebno in koristno. — Vaša sedanja doba je najsrečnejša in najdragocenejša; zato morate že zdaj delati za svojo prihodnost. — Ob kratkem: Vi ste denes otroci, kmalu bodete možje; ne pozabite nikedar, da je bil vsak človek najpred otrok. — Ako ni otrok kakor treba, tudi mož ne bode mnogo prida. — Ako se pokvari cvēt, tudi sad ne bode niti lep niti dober.

*) Tkanine od lanū, volne in velbodove dlake.